

Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/471)

Not: Tasarı; Başkanlıkça, tali olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; esas olarak da Dışişleri Komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1466/4528

26/11/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 2/11/2007 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti vatandaşlarının sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görmesi amacıyla hazırlanan Sözleşme'ye göre; akit taraflardan birinde aylık veya gelir sahibi olup, diğer akit taraf ülkesine ikametini nakledenlere aylık veya gelirleri yeni ikamet yerlerinde de ödenecektir. Sosyal güvenlik yardımına hak kazanmada, gerektiğinde iki tarafın sözleşme imzaladıkları üçüncü bir ülkede geçen hizmetlerinin birleştirilmesi de dahil olmak üzere her iki akit tarafta geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olabilecektir.

Ayrıca, Sözleşme ile; geçici görevli olarak diğer akit taraf devlete gönderilen çalışanlar, kendi nam ve hesabına çalışanlar, diplomatik misyon mensupları ile buralarda çalışan diğer personel, gemi adamları ve uluslararası taşımacılık yapan personelin tabi olacakları sosyal güvenlik mevzuatının belirlenmesiyle, kişilerin mükerrer sigortalılıklarının önlenmesi ve her iki akit tarafın yetkili makam ve kurumlarının sosyal güvenlik sözleşmesinin uygulanmasında birbirlerine her türlü yardımı sağlaması öngörülmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

22 Nisan 2009

Esas No.: 1/471

Karar No.: 138

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 26/11/2007 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/12/2007 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 15/4/2009 tarihli 25 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Sözleşme ile;

- Taraf ülkelerde Sözleşmenin uygulanacağı kişiler ve sosyal güvenlik çeşitleri,

- Taraf ülkelerden birinde geçirilen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi ve yardımların hesaplanmasında uygulanacak usul,

- Sosyal güvenliğe ilişkin mahkeme kararlarının taraf ülkelerde icrası,

- Sözleşme kapsamında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözüm usulü,

- Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihi ve geçerlilik süresi

konularında düzenlemeler öngörülmüřtür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Sözleşmenin 25 Ocak 2007 tarihinde Ankara'da imzalandığı,

- Sözleşmeyle iki ülke vatandaşlarının sosyal güvenlik haklarının korunmasının amaçlandığı, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca be nimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinde Tekirdağ Milletvekili Necip Taylan ve Manisa Milletvekili Mehmet Çerçi'nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Suat Kınıklıoğlu</i>
Eskişehir	Karabük	Çankırı
Üye	Üye	Üye
<i>Zeynep Dağı</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Ankara	Bursa	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>İlhan Kesici</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>
İstanbul	İzmir	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Malatya	Manisa	Mardin
	(Bu Raporun Özel Sözcüsü)	
Üye		Üye
<i>Abdullah Veli Seyda</i>		<i>Necip Taylan</i>
Şırnak		Tekirdağ
		(Bu Raporun Özel Sözcüsü)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 25 Ocak 2007 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi”nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. M. Eker

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskan Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Milli Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SLOVAKYA CUMHURİYETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti (bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacaktır) iki ülke arasında sosyal güvenlik alanındaki ilişkileri düzenlemek arzusuyla aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

I. BÖLÜM
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Tanımlar

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasında:

- a) "*Mevzuat*" 2 nci maddede belirtilen sosyal güvenlik rejimleri ve kollarına ilişkin kanun, tüzük ve yönetmelikleri,
- b) "*Yetkili Makam*" Türkiye Cumhuriyeti bakımından; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkları, Slovakya Cumhuriyeti bakımından; Çalışma, Sosyal İşler ve Aile Bakanlığını,
- c) "*Yetkili Kurum*" 2 nci maddede belirtilen mevzuatların uygulanmasından sorumlu kurum veya kurumları,
- d) "*Kurum*" 2 nci maddede belirtilen mevzuatların tamamını veya bir kısmını uygulamakla görevli makam ya da kurumu,
- e) "*Sigortalı*" 2 nci maddede belirtilen mevzuatların uygulandığı ve uygulanmış olduğu kimseyi,
- f) "*Sigortalılık Süresi*" 2 nci maddede belirtilen mevzuatlara göre prim veya kesenek ödenmiş sayılan süreleri,
- g) "*Aylık ve Yardım*" 2 nci maddede belirtilen mevzuatlarda öngörülen herhangi bir aylık ve yardımı,
- h) "*Oturma*" Sürekli bulunulan yeri,
- i) "*Bulunma*" Geçici bulunulan yeri,
- j) "*Aile Bireyi*" Yetkili kurumca uygulanan mevzuata göre aile bireyi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseleri,
- k) "*Hak sahibi*" Aylık ve yardımlar hangi mevzuata göre yapılıyorsa, o mevzuata göre hak sahibi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseleri,
İfade eder.

2. Bu maddede tanımlanmayan herhangi bir terim, uygulanacak mevzuatta hangi anlamda kullanılmış ise, o anlamı ifade eder.

Madde 2

Maddi Uygulama Alanı

1. Bu Sözleşme aşağıdaki mevzuatlara uygulanır.

A- Türkiye Cumhuriyeti bakımından;

1) İşçileri kapsayan Sosyal Sigortalar Kanunu ile Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu (malüllük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları)

2) Devlet memurlarının emeklilik haklarını düzenleyen Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu (malüllük, yaşlılık ve ölüm)

3) Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu (malüllük, yaşlılık ve ölüm)

4) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine tabi olan sandıklarla ilgili mevzuat (malüllük, yaşlılık, ölüm, iş kazası ve meslek hastalıkları)

5) Bir hizmet akdine tabi olarak çalışan sigortalılar açısından uygulanan İşsizlik Sigortası Kanunu.

B- Slovakya Cumhuriyeti bakımından;

Genel Sosyal Güvenlik Rejimi

1) Emekli aylığı sigortası (yaşlılık, malüllük ve ölüm yardımları),

2) İş kazaları ve meslek hastalıkları,

3) İşsizlik sigortası,

4) Ölüm yardımı,

5) Aile yardımları.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu sözleşme 1 inci fıkrada belirtilen mevzuatı değiştiren, yeniden düzenleyen veya bu mevzuat yerine geçen ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.

3. Bu sözleşmenin yeni bir sosyal güvenlik rejimine veya yeni bir sosyal sigorta koluna dair mevzuata uygulanması, taraflar arasında bu amaçla yeni bir sözleşme imzalanması yolu ile gerçekleştirilir.

Madde 3

Kişisel Uygulama Alanı

Bu sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu sözleşme hükümleri, her iki akit taraf mevzuatından birine veya her ikisine evvelce tabi olan veya olmuş bulunan veya akit taraflardan birinin mevzuatına halen tabi olan kişiler ve haklarını bu kişilerden kazanan diğer kişiler için uygulanır.

Madde 4

Eşit Muamele

Bu sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, akit taraflardan birinin ülkesinde oturan ve kendilerine bu sözleşme hükümleri uygulanan kimseler, oturdukları akit tarafın mevzuatının sağladığı haklardan, akit tarafın vatandaşları ile aynı koşullar dahilinde yararlanırlar.

Madde 5

Yardımların İhracı

Akit taraflardan birinin mevzuatına göre elde edilen yardımlar, bu sözleşmede aksine bir hüküm yoksa 3 üncü madde kapsamında bulunan kimselerin diğer taraf ülkesinde veya akit taraf ülkeleri dışında üçüncü bir devlette oturmaları halinde de aynen ödenir.

Madde 6

Yardımların Birleşmemesi

1. Bir yardımın diğer sosyal güvenlik yardımlarıyla birleşmesi halinde, akit taraflardan birinin mevzuatına göre yardımın azaltılması, durdurulması veya kesilmesi gerekiyorsa, diğer akit tarafın mevzuatı gereğince sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılmış olması halinde de aynı hükümler uygulanır.

2. Bu maddenin 1 inci fıkraya hükümleri her iki tarafın yetkili kurumlarınca 14 ve 18/b maddelerine göre ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ile meslek hastalığı yardımlarına uygulanmaz.

II. BÖLÜM

UYGULANACAK MEVZUAT

Madde 7

Genel Kurallar

Bu sözleşmede aksine bir hüküm yoksa;

1. Bir taraf ülkesinde ücretli çalışanlar, bu çalışmalarını ile ilgili olarak, kendilerinin diğer taraf ülkesinde oturmaları ya da işverenin veya işverenin işyeri merkezinin diğer taraf ülkesinde bulunması halinde dahi, çalıştıkları taraf ülke mevzuatına tabi olur.

2. Faaliyetini bir taraf ülkesinde icra eden bağımsız çalışan, diğer taraf ülkede otursa dahi, faaliyetini yürüttüğü taraf ülke mevzuatına tabi olur.

3. Akit taraflardan birinin memurları veya benzeri personelleri kendilerini çalıştıran idarenin bağlı olduğu taraf ülkenin mevzuatına tabi olurlar.

Madde 8

Geçici Görevlendirme

1- Akit taraf ülkesinde istihdam edilen bir ücretli çalışan, işvereni tarafından belirli bir işin ifası için diğer akit taraf ülkesine geçici görevli olarak gönderilirse, bu kimse aynı işverenin ücretli çalışanı sıfatını koruduğu takdirde, 24 ayı geçmemesi koşulu ile birinci akit taraf ülkesinin mevzuatına tabi olur.

2- Akit taraflardan birinin ülkesinde bir mesleki faaliyet icra eden bağımsız çalışan, faaliyetini geçici olarak diğer akit taraf ülkede gerçekleştirmek amacı ile bu ülkeye gittiği takdirde, 24 aya kadar birinci akit taraf ülke mevzuatına tabi olur.

Madde 9

Uluslararası Taşımacılık İşletmeleri Personeli

1. Bir işyerinin, başkası hesabına veya kendi adına karayolu, havayolu, demiryolu veya deniz-yolu ile uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan ve işyeri merkezi diğer akit taraf ülkesinde bulunan, dolaşan veya sefer yapan personelinden olan kimse, bu tarafın mevzuatına tabi olur.

2. Anılan işyerinin merkezinin bulunduğu taraf dışındaki akit taraf ülkesinde bir şube veya daimi temsilciliği tarafından çalıştırılan kimse bu şube veya daimi temsilciliğin bulunduğu tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 10

Deniz Taşıtlarında Çalışan Personel

1. Akit taraflardan birinin bayrağını taşıyan deniz taşıtlarında çalışanlar, bu akit tarafın mevzuatına tabi olurlar.

2. Akit taraflardan birinin limanında veya karasularında ücretli çalışan ve deniz taşıtı mürettebatından olmayan bir kimse, diğer akit taraf ülke bayrağını taşıyan bir geminin yükleme, boşaltma veya tamir işlerinde çalışır ya da bu işlere nezaret ederse, hakkında limanın veya karasularının bulunduğu taraf ülkenin mevzuatı uygulanır.

3. Akit taraflardan birinin bayrağını taşıyan deniz taşıtında bir faaliyet icra eden ve bu faaliyet için kendisine işyeri merkezi veya ikametgahı diğer akit taraf ülkesinde bulunan bir müessese veya kimse tarafından ücret ödenen kimse, ikinci tarafın mevzuatına, o devletin ülkesinde oturuyorsa tabi olur; ücreti ödeyen müessese veya kimse anılan mevzuatın uygulanmasında işveren sayılır.

Madde 11

Diplomatik Misyonlar ve Konsolosluk Görevlileri

1. Akit taraf ülkelerden birinin diplomatik misyonlarında veya konsolosluklarında çalışan diplomatlar ile diplomatların özel hizmetlerinde çalışmak üzere bu misyonların bağlı olduğu akit taraf-ça görevlendirilenler, gönderen tarafın mevzuatına tabi olurlar.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında bahsedilen hizmetliler mahallinden istihdam edilmiş ise, bulunulan tarafın mevzuatına tabidirler. Ancak, bu kimseler istihdam eden ülkenin vatandaşı iseler, işe alındıkları tarihi takip eden üç ay içerisinde, istihdam eden tarafın mevzuatının uygulanmasını tercih edebilirler.

Madde 12

İstisnalar

Akit tarafların yetkili makamları, bir kimse veya kişi grupları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu sözleşmenin 7-11 inci maddelerine istisna teşkil eden hükümler üzerinde anlaşabilirler.

III. BÖLÜM ÖZEL HÜKÜMLER

I. KISIM MALÜLLÜK, YAŞLILIK VE ÖLÜM AYLIKLARI

Madde 13

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

1. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, diğer akit tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak kaydı ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.

İlgilinin, bu maddenin uygulanması sonucu yardıma hak kazanamadığı durumlarda taraflar, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalamış buldukları üçüncü bir ülkedeki sigortalılık sürelerini de, aynı zamana rastlamamak koşulu ile birleştirirler.

2. Türk ve Slovak mevzuatına göre sigortalılık sürelerinin geçiş metodu, İdari Anlaşmada belirtilecektir.

3. Türk mevzuatına göre yardım hakkının kazanılması şartlarının tespitinde, diğer akit taraf ülkedeki ilk işe başlama tarihi de dikkate alınır.

Madde 14

Yardımların Hesaplanması

1. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı 13 üncü madde hükümü uygulanmaksızın kazanılıyorsa, bu tarafın yetkili kurumu ödenmesi gereken yardım miktarını yalnız bu tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate alarak belirler.

2. İlgili kimse akit taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlara ancak 13 üncü madde hükümlerinin uygulanması suretiyle hak kazanıyor ise, bu tarafın yetkili kurumu yardımları aşağıda belirtildiği şekilde hesaplar.

a) Yetkili kurum, her iki akit tarafın mevzuatlarına göre geçen bütün sigortalılık sürelerini yalnız kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçmiş gibi değerlendirerek nazari miktarı hesaplar.

b) Bununla birlikte, miktarı sigortalılık sürelerinin uzunluğuna bağlı olmayan yardımlar söz konusu ise, bu miktar (a) bendinde sözü edilen nazari miktar olarak kabul edilir.

c) Yetkili kurum daha sonra bu fıkranın (a) veya (b) bendine göre hesaplanan nazari tutarın, uyguladığı mevzuata göre geçen sigortalılık süreleri uzunluğunun, riskin meydana gelmesinden önce her iki Akit Tarafın mevzuatlarına göre geçen sigortalılık süreleri toplamı uzunluğuna olan oranını, fiili tutar olarak belirler. Bu, ilgiliye ödenecek tutardır.

3. Yardımların hesabında dikkate alınacak ortalama kazanç, yetkili kurumun kendi mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık süreleri içinde elde edilen kazançlara göre belirlenir.

4. Slovakya Cumhuriyeti kurumlarınca aylıkların hesaplanmasında sadece Slovak mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerine göre hesaplanacağı durumlarda ikinci paragraf hükümleri uygulanmaz.

Madde 15

Bir Yıldan Az Sigortalılık Süreleri

1. 14 üncü madde hükümlerine bakılmaksızın, bir akit tarafın mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerinin toplam uzunluğu bir yılı bulmuyorsa ve yalnız bu süreler dikkate alındığında bu mevzuata göre hiçbir hak doğmuyorsa, bu tarafın kurumu anılan sürelerle göre yardım sağlamak zorunda değildir.

2. Bu durumda, diğer akit taraf ülke yetkili kurumu, bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen süreleri kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirecek, aylığı hesaplar.

II. KISIM

ÖLÜM YARDIMI

Madde 16

Cenaze Ödeneği

1. Cenaze ödeneğinin sağlanması, her iki akit tarafın ilgili mevzuatına uygun olarak yapılır.

2. Bu Sözleşmenin uygulanmasında, her iki akit tarafın mevzuatı uyarınca bir ölüm yardımı hakkı varsa, yardım sadece ölüm olayının gerçekleştiği akit tarafın mevzuatına göre ödenir.

III. KISIM

MESLEK HASTALIKLARI VE İŞ KAZALARI

Madde 17

Her İki Akit Taraf Ülkesinde Aynı Riske Maruz Kalma

1. Meslek hastalığına tutulan kimse, her iki akit taraf ülkesinde bu hastalığa neden olabilecek bir işte çalışmışsa, bu kimsenin veya hak sahiplerinin talep edebilecekleri yardımlar, -duruma göre bu maddenin 2 nci ve 4 üncü fıkraları hükümleri dikkate alınarak- koşullarını en son yerine getirdikleri akit tarafın mevzuatına göre sağlanır.

2. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın ilk kez bu ülkenin kendi topraklarında meydana gelmiş olması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu koşul, bu hastalığın ilk kez diğer akit tarafın ülkesinde meydana gelmiş olması halinde de yerine getirilmiş sayılır.

3. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın, böyle bir hastalığa neden olabilecek son faaliyetin sona ermiş olmasından sonra belirli bir süre içerisinde meydana gelmiş olması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu tarafın yetkili kurumu, diğer akit tarafın ülkesinde icra edilen benzer nitelikteki faaliyetleri, bu faaliyetler kendi mevzuatına göre icra edilmiş gibi değerlendirir.

4. Akit taraflardan birinin mevzuatı, doğrudan veya dolaylı olarak yardım hakkını meslek hastalığının meydana gelmesine yol açan bir faaliyetin belirli bir süre zarfında icra edilmiş olması koşuluna bağlıyorsa, o tarafın yetkili kurumu, birleştirme işleminin yapılmasında, böyle bir faaliyetin diğer akit tarafın ülkesinde icra edildiği süreleri de değerlendirir.

Madde 18

Meslek Hastalığının Ağırlaşması

Akit taraflardan birinin mevzuatına uygun olarak meslek hastalığı nakdi yardım alan sigortalının diğer taraf ülkesinde oturduğu sürede bu hastalığı ağırlaşırsa, aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Meslek hastalığına tutulan kimse ikinci akit tarafın mevzuatına göre anılan hastalığa neden olacak veya hastalığı ağırlaştıracak bir faaliyet icra etmemişse, birinci akit tarafın yetkili kurumu, uyguladığı mevzuat hükümlerine göre ağırlaşmayı nazara alarak nakdi yardım sağlar.

b) Sigortalı şahıs böyle bir faaliyeti ikinci taraf mevzuatına göre icra etmişse, birinci akit tarafın yetkili kurumu, ağırlaşmayı nazara almaksızın uyguladığı mevzuata göre, nakdi yardım sağlar. İkinci akit tarafın yetkili kurumu ise kendi mevzuatına göre ilgilinin ağırlaşmadan sonraki durumuna göre hesaplanacak yardım miktarı ile ağırlaşmadan önce ödenmesi gereken nakdi yardım miktarı arasındaki farkı öder.

IV. KISIM

İŞSİZLİK YARDIMLARI

Madde 19

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

1. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı sigortalılık sürelerinin tamamlanması koşuluna bağlı bulunuyorsa, bu tarafın yetkili kurumu, diğer akit tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak koşulu ile değerlendirir.

2. Yardımların miktarı, süresi ve ödeme şekli yardımı yapan yetkili kurumun geçerli mevzuatına göre belirlenir.

V. KISIM

AİLE YARDIMLARI

Madde 20

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

Akit taraflardan birinin mevzuatına göre aile yardımlarından yararlanmak için sigortalılık sürelerinin tamamlanması gerekiyorsa, yetkili kurum, diğer akit taraf mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini aynı zamana rastlamamak koşulu ile sanki bu süreler kendi mevzuatına göre geçmiş gibi değerlendirir.

Madde 21

Aile Yardımlarının Sağlanması

1. Aile yardımlarının sağlanması, her iki akit tarafın ilgili mevzuatına uygun olarak yapılır.

2. Bu Sözleşmenin uygulanmasında, her iki akit tarafın mevzuatı uyarınca bir aile yardımı hakkı varsa, bu yardım sadece o kişinin ikamet ettiği akit tarafın mevzuatına göre ödenir.

IV. BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 22

İdari Önlemler ve İşbirliği

1. Akit tarafların yetkili makamları:

a) Bu sözleşmenin uygulanmasında gerekli idari önlemleri belirlerler.

b) Bu sözleşmenin uygulanmasında alınan önlemler konusunda birbirlerine mümkün olan en kısa zamanda gerekli bilgileri verirler ve bu sözleşmenin uygulanmasını etkilediği ölçüde ulusal yasalarında yapılan değişiklikleri bildirirler.

c) Bu sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak üzere irtibat kuruluşları tesis ederler.

2. Bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin her sorun için akit tarafların yetkili makamları ve kurumları sanki bu sorunlar kendi ulusal yasalarını etkiliyormuş gibi birbirlerine yardımcı olurlar. Bu idari yardımlaşma parasız yapılır.

3. Bir akit taraf ülkesinde oturan veya bulunan kimselerin malüliyet durumlarının tespit edilebilmesi için bir taraf mevzuatına göre öngörülen tıbbi kontroller, yetkili kurumun talebi üzerine, oturma veya bulunma yerindeki kurum tarafından karşılıksız masraf iadesi olmaksızın yapılır.

4. Bu sözleşme uyarınca bir akit tarafa diğer akit tarafça hakkında bildiriye bulunulan kişilere ilişkin her nevi bilgi, bu sözleşmenin uygulanmasında gizlilik değeri taşır ve ancak bu sözleşmenin ve onun uygulandığı mevzuatın uygulanmasında kullanılabilir.

Madde 23

Resmi Dillerin Kullanılması

1. Bu sözleşmenin uygulanmasında akit tarafların makamları ve kurumları, kendi dilleri veya İngilizce ile haberleşirler.

2. Bir dilekçe veya belge diğer tarafın resmi dili veya İngilizce ile yazılmış olduğu gerekçesiyle reddolunamaz.

Madde 24

Giderlerden ve Tasdikten Bağışıklık

1. Bir akit tarafın mevzuatına göre ibraz olunan evrak veya diğer belgeler harç, damga resmi, konsolosluk veya yönetime ilişkin giderlerden tamamen veya kısmen bağışık, bu bağışıklık diğer tarafın mevzuatına göre veya bu sözleşme uyarınca ibraz olunan evrak veya diğer belgelere de uygulanır.

2. Bu sözleşmenin uygulanmasında ibraz edilecek her türlü belge, elçilik ve konsolosluk makamlarının tasdikinden bağışıktır.

Madde 25

Bir Talep veya İtiraz Başvurusunun Verilmesi

1. Akit taraflardan birinin mevzuatına göre bu akit tarafın bir kurumuna belli bir süre zarfında gönderilmesi gereken talepler, başvurular veya itirazlar, bunların diğer akit tarafın bir kurumuna aynı süre içinde verilmiş olması halinde, birinci tarafın kurumuna verilmiş sayılır.

2. Bir akit tarafın geçerli mevzuatına göre verilmiş bir talep, ikinci akit tarafın geçerli mevzuatına göre verilen bir talep olarak kabul edilir. Şayet talepte bulunan kişi akit taraflardan birinin geçerli mevzuatına göre yaşlılık yardımının ertelenmesini isterse, bu talep diğer akit tarafça dikkate alınarak işlem yapılır.

Madde 26

Üçüncü Kişinin Sorumluluğu

Bir kimse akit taraflardan birinin mevzuatına göre, diğer akit taraf ülkesinde sebep olunan veya meydana gelen bir kaza nedeniyle yardım görmekte ise, yardımları sağlamakta olan kurumun, zararı tazmin etmekle yükümlü üçüncü kişilere karşı olan hak talepleri aşağıda belirtildiği şekilde düzenlenir;

a- Anılan kurumun, hakkında uygulanan mevzuata göre, üçüncü kişilere karşı hak iddiasında bulunabilecek olan sigortalının veya hak sahibinin yerine geçmesi halinde, bu durum akit tarafça tanınır.

b- Anılan kurumun üçüncü kişilere karşı doğrudan doğruya hak iddiasında bulunabilmesi halinde de bu hakkı diğer akit tarafça tanınır.

Madde 27

Haksız Yere Ödenen Miktarların Geri Alınması

1- Bu sözleşmenin uygulanmasında malüllük, yaşlılık veya ölüm yardımlarının ödenmesi veya yeniden gözden geçirilmesi sırasında akit taraflardan birinin yetkili kurumu bir yararlanıcıya hak ettiği bir meblağı aşan miktarda ödeme yapmışsa, bu kurum, yararlanıcıya müteakbil yardımları ödemekle yükümlü olan diğer akit tarafın kurumundan fazladan ödenen miktarı, bu kimseye ödeyeceği miktarlardan kesmesini talep edebilir. Bu sonuncu kurum, bu şekilde kestiği meblağı diğer tarafa transfer eder. Eğer bu tür geri alma işlemi yapılamıyorsa, aşağıdaki fıkralar hükümleri uygulanır;

a- Akit taraflardan birinin kurumu, yardımlardan yararlanan bir kimseye hak ettiğinden fazla bir meblağ ödemişse, bu kurum, uyguladığı mevzuatta öngörülen koşullar ve sınırlar dahilinde, yararlanıcıya yardım sağlamakla yükümlü diğer akit tarafın kurumundan, fazla ödeme konusu olan miktarı, bu kimseye ödediği meblağlardan kesmesini talep edebilir. Bu sonuncu kurum kesintiyi -bu fazladan ödeme sanki kendisi tarafından yapılmış gibi- kendi mevzuatında öngörülen koşullar ve sınırlar dahilinde yapar ve böylece kestiği meblağı alacaklı kuruma transfer eder.

b- Akit taraflardan birinin kurumu, yararlanıcıya mevzuatına göre avans ödemişse, bu kurum, diğer tarafın kurumundan yararlanıcıya bu kurumun aynı süre için borçlu olduğu meblağlardan ödenen avans tutarını kesmesini talep edebilir. Bu sonuncu kurum kesintiyi yapar ve böylece kesilen meblağı alacaklı kuruma transfer eder.

Madde 28

İcra Usulü

1- Akit Taraflardan birinin bir mahkemesinin icra kararları ve akit taraflardan birinin bir makamı veya kurumunca sosyal güvenlik primleri ve sosyal güvenliğe ilişkin diğer alacakların tahsili için düzenlenen icrai belgeler diğer akit tarafın ülkesinde tanınır.

2- Tanıma ancak, ülkesinde kararı ve belgeleri tanınması talep edilen akit tarafın kamu düzeni ile bağdaşmaması halinde ret edilir.

3- Bu maddenin birinci paragrafı uyarınca tanınmış olan kararlar ve icrai belgeler diğer akit tarafın ülkesinde uygulanır. İcra usulü, ülkesinde icra işleminin yapıldığı akit tarafın bu kararların ve belgelerin uygulanmasını yöneten mevzuatına uygun olur. Karar ve belgeye konunun icrai nitelik taşıdığını tasdik eden bir belge (icra formu) eklenir.

4- Akit taraflardan birinin kurumuna ödenmesi gereken birikmiş prim alacakları, diğer tarafın ülkesindeki iflas ve zorunlu tasfiyeye ilişkin her nevi usul dahilinde, bu akit tarafın ülkesindeki alacaklarla aynı sırada işlem görür.

Madde 29

Ödemede Kullanılacak Para

Bu sözleşme uyarınca sağlanacak yardımlara ilişkin ödemeler, yetkili kurumun ödemeyi yaptığı akit tarafın parası veya iki tarafın kabul edeceği para birimi ile yapılır ve bu şekilde yapılan ödeme, yetkili kurumu ödeme yükümlülüğünden tümüyle kurtarır.

Madde 30

Anlaşmazlıkların Çözülmesi

1- Akit tarafların yetkili makamları bu sözleşmenin yorumlanmasında ve uygulanmasında ortaya çıkan her türlü anlaşmazlıkların çözülmesinde bütün imkanlarını kullanacaklardır.

2- Eğer bir anlaşmazlık, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtildiği biçimde ve 6 ay içerisinde çözümlenemezse, anlaşmazlık akit taraflardan birinin yetkili makamının talebi üzerine aşağıda belirtildiği şekilde oluşturulan hakem heyetine götürülür;

a- Her akit taraf, anlaşmazlığın hakem heyeti tarafından giderilmesi ile ilgili başvurunun eline geçmesinden itibaren 6 ay içinde bir hakem tayin eder. İki hakem, (akit taraflardan hakemini en son tayin etmiş olan tarafın bu tayin hakkında diğer tarafa bildirimde bulunduğu tarihi izleyen iki aylık süre zarfında), akit taraflardan biri veya diğerinin vatandaşı olmayan üçüncü bir hakem tayin eder;

b- Akit taraflardan biri belirtilen süre içinde hakem tayin etmezse, diğer taraf Uluslararası Adalet Divanı Başkanından veya Başkanın akit taraflardan birinin vatandaşı olması durumunda Başkan Yardımcısından veya akit taraflardan birinin vatandaşı olmayan ve Başkan Yardımcısından sonra gelen yargıçtan bir hakem tayin etmesini talep edebilir. Benzeri bir usul iki hakemin bir üçüncü hakem tayininde anlaşamamaları halinde de taraflardan biri veya diğerinin talebi üzerine uygulanmak üzere kabul edilir.

3- Hakem heyetinin her iki akit tarafı bağlayan kararı oy çokluğu ile alınır. Hakem heyeti çalışma usul ve esaslarını kendisi belirler. Giderleri her iki akit tarafça eşit oranda üstlenilir.

V. BÖLÜM GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 31

Geçici Hükümler

- 1- Bu sözleşme, yürürlüğe girmesinden önceki bir dönem için hiçbir hak doğurmaz.
- 2- Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce bir akit tarafın mevzuatına göre geçen bir sigortalılık süresi, bu sözleşme hükümlerine göre doğan hakların belirlenmesinde değerlendirilir.
- 3- Bu maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, bu sözleşme uyarınca bir hak, sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce gerçekleşmiş olan bir riskle ilgili olsa dahi, doğar.
- 4- Yalnız bu sözleşme uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir yardım, ilgilinin bu sözleşme hükümlerine uygun olarak talepte bulunması halinde, önceden tasfiye edilen haklar, bir toptan ödemeye yer verilmemiş olması kaydıyla, bu sözleşmenin yürürlük tarihinden geçerli olarak ödenecektir.
- 5- Bu maddenin 4 üncü fıkrasında sözü edilen talep bu sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılırsa, bu sözleşmeye göre doğan haklar, akit tarafların mevzuatlarındaki hakkın düşmesine veya zaman aşımına uğramasına ilişkin hükümleri, ilgili hakkında uygulanmaksızın, o tarihten itibaren kazanılır. İki yıl geçtikten sonra yapılan taleplerde ise talep tarihi esas alınır. Ancak ulusal mevzuatta daha lehteki hükümler uygulanır.

Madde 32

Onay ve Yürürlük

- 1- Bu sözleşme akit tarafların iç mevzuatlarındaki usuller dahilinde onaylanacak ve onay belgeleri en kısa zamanda teati edilecektir.
- 2- Sözleşme, onay belgelerinin teati edildiği ayı izleyen üçüncü ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Madde 33

Sözleşmenin Süresi

Bu sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Akit taraflardan biri, bu sözleşmeyi önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle feshedebilir. Bu durumda, sözleşmenin geçerliliği feshin tebliğinden itibaren (3 ay) sonra sona erer.

Madde 34

Kazanılmış Hakların Korunması

- 1- Bu sözleşmenin feshi halinde, sözleşme uyarınca kazanılmış olan haklar geçerliliğini korur.
- 2- Feshin hüküm ifade ettiği tarihten önce geçen sigortalılık süreleri çerçevesinde kazanılmakta olan ve henüz karara bağlanmamış yardım hakları fesih nedeniyle sona ermez ve bunlarla ilgili karar alınması amacıyla akit taraflar derhal görüşmelere başlarlar. Bu konuda ihtilaf olur ise 30 uncu madde hükümlerine göre çözümlenir. Bu hakların ileriye yönelik korunması sözleşme yoluyla veya böyle bir sözleşme yoksa ilgili kurumun uyguladığı mevzuata göre belirlenir.

Bu Sözleşme 25/01/2007 tarihinde Ankara’da ikişer orijinal metin halinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Slovakça ve İngilizce olarak düzenlenmiştir. Yorumda farklılıklar olması halinde İngilizce metin geçerli sayılacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

Murat BAŞESGİOĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

SLOVAKYA CUMHURİYETİ ADINA

Viera TOMANOVA

Çalışma, Sosyal İşler ve Aile Bakanı

